

Յահանա՞ն յրու հովսուլու ոցաբ-
ռու առ ահսեցուծք և առ Ա Տեղա-
Շուրուս մյուրու և ամ Յալ՛՛ ոցաբ-
ռու յշլցա Յըլունի՛ մի Սուծունագ Շըրու
ատասու ուժման (70,000 թ.). Աս Սուծու-
նա համցենիմյ Վլուս Բնինց Տումու ատաս
ուժման Ֆըլու և Ասպանու. Յահանան Յահ-
անայու ցուծենաբուրմա Ալճելունի՛ յամ
ո Շոյամադրու մարտեցունագում, համ

ისევ უწინდელი სუბსიდია ეძლიათ
და მართებლობაში ეს თხოვნა შეიწყ-
ნარა. თუ პოლშურ თეატრს შვილი
ათასი თოგანი ეძლევა, მგონია, ჩეკი-
ცა გვაქეს იმდენი უფლება, რომ ჩეკი
თეატრსაც მიეცეს შემწეობა. ერთი
შენიშვნაც. მდერ-პროკურორი პო-
ბედონოსცევის წინადაღებით აღიკრ-
ძალა რუსეთში წარმოდგენები დიდ-
მარხევაში რუსულ ენაზედ და უცხო-
ენაზებზე კა ისევ ძევლებურად ნება
აქვთ. საჭმე იქმია, ქართული ენა
რუსეთში უცხო ენად უნდა ჩაითვა-
ლოს თუ არა. ჩეკის აზრით უცხო
ენად უნდა ჩაითვალოს, თუ პოლ-
შური და ფინური ენები კი უცხო
ენებად ჩათვალეს და დიდ-მარხევაში
მარშავაში და ტინ-ლიანი წარ-
მოდგენებს ძლიერენ. თუ კი ტფილი-
სის სამსაჯულო პალატამ ქართული
ენა უცხო ენად აღიარა და ქართულ
ხელა-მოწერილ არზებს არ იღებს,

ბუშინ საღამოს, 21 მარტს, შალაქი
ჩეკის სხდომაში საქმეების განხილვა
დროს, ქალაქის თავმა ბატონშა მატო-
ნოვმა, მთახესენა ჩეკის სამწუხარო ამ-
ბავი პოეტის გარდაცვალებისადა წინა
დადგება მისცა, მიანდოა გამგებლობა
მაღაქის სახელობით მიუსამბიმრო
ჭირისუფლება და კრებამ პატივისც
მა თეისი იძევლის მაცეკაიის მოლაუზ
რისა და გამოჩენილის პოეტისა“ თეო-
სის ადგომით გამოსთვეს. — ამ წინა
დადგებაზე ჩეკია წამოდგა მრთელი
თვისის კრებით, რომელშიაც იმ სა-
ღამოს თითქმის ყველა ხმოსნები
იყენენ. ამასთანავე საქმიად ბეკრ
მოსული დამსწრე მაყურებელი ხალ-
ხიც ადგა. ამას შემდეგ ხმოსანმა თა-
ვადმა მახეილ პეტრებ-ძემ ბებუთოებ
დაურთო, რომ სხდომა ჩეკისა სრუ-
ლებით ნულარ იქმნეს. კრება და
თანხმდა და დაიშალა.

მაშ ჩატომ წარმოდგენები კი არ შე-
იძლება ქართულად დიდ-მარხევაში? მწუხარების დეპმებმა მოსელია. პირ-
ხან უცხო ენას გძახიან, ხან არა, ხან
სულ დმოუკიდებელ ენადაც არ
იღებენ ქართულ ენას, ერთის სიტ-
უფით:

„Տայ, իցմո թանասցու,
թան անց լու թան ուսցու!“

፩፭፻፯፻፷፻

დიდებული პოეტის გარდა ცვალებამ
(ბოლიშ ვიხდი გუშინ დელის უსკვდა-
ლისათვის") დიდი მწუხარება აღმრა
ქალაქში. შოველი კაცი ნანობს ამ

ლი? რამოდენი გლეხ-კაცები და ქო-
ნება მიითვისეს, ვინ იკინ.

მეფე სოლომან ღვთის მოყვარე
კაცი იყო და ღმერთმან იმოდენი მოა-
ხერხებინა, რომ გამოიპარა და ახალ-
ცხეში ამოყო თავი. თურმე თავისი
მაგიერად მოსამსახურე დაწევინა სა-
ბანზი. შარაულებს ეგონათ, რომ ეს
არის მეფეებ და ბოლოს ბიჭი დახ-
ვდათ ხელში! საწყალი ის ბიჭი მიწამ
ჩაილაპა, თუ სად წავიდა, არაენ
იყის...

მეფის მოსკოვია ახალციხეში ძლიერ
სასიამოენო იყო ჩვენთვის იმერლე-
ბისთვის, მაგრამ ძლიერ ეწყინა სახუ-
ცესს თურმე. ჩვენი ხალხი რამდენი-
მე მაშინადევ წავიდენ მეფესთან ახალ-
ციხეში და სოხოვეს, რომ იმერეთში
მოსულიერ.

ჩეენ ხალხს ძლიერ ეშინოდა რუსების. თაორები ხომ საბავლები არიან, მაგრამ თითქმის ასე არ ეშინოდათ მათი, როგორც რუსების. ასე გვევრდა, რომ სუსველას გავვრცელოთ. ხდდაც ჩეენი იქნებოდა, კი არაენი და-

საყვარელ კაცის დაკარგებას. შევლან
ამას ამბობენ როგორ ექრ უშეველე
ექიმებმა, რა მიზეზი იყო, რომ ნათე
სავები ერთ ექიმს მარტო მიაჩერდნე
და სხვებს არ აჩვენეს შესანიშნავ
ავალ-შეკრული. შევლას უნდა შეიტყო
რა სოჭეა სიკვდილის დროს განსვე
ნებულობა, რა ან დერჩი დასტოავა ვი
დარჩინ მემკვიდრებათ.

ზუშინ საღმოს, 21 მარტს, შალაქო
ჩეხებს სხდომაში საქმეების განხილვა
დროს, ქალაქის თავმა ბატონშა მატი
ნოვმა, მთასენა ჩეხებს სამწუხარო ამ
ბავი პოეტის გარდაცვალებისადა წინა
დადგება მისცა, მიანდოა გამგებლობა
შალაქის სახელობით მიუსამძიმრო
ჭირისუფლებსა და კრებამ პატივისცა
მა თევისი უძევლის ქავების მოლაპე
რისა და გამოჩენილის პოეტისა“ თევ
ის ადგომით გამოსთვევას.—ამ წინა
დადგებაზე ჩეხება წმოდგა მრთელი
თვისის კრებით, რომელშიც ამ სა
ღმოს თითქმის ყველა ხმოსნები
იყვნენ. ამასთანავე საქმაოდ ბერ
მოსული დამსწრე მაყურებელი ხალ
ხიც ადგა. ამას შემდეგ ხმოსანმა თა
ვადმა მახეილ პეტრე-ძემ ბებუთოვებ
დაურთო, რომ სხდომა ჩეხებისა სრუ
ლებით ნულარ იქნებოთ. კრება და
თხოვმდა და დაიშალა.

მას გარეშედმაც დაიწყო თანა
მწუხარების დეპეშებმა მოსელია. პირ
ველი დეპეშა მოუციდა თავი. ლევა
ივანეს-ძეს შელიქოვს, დიდის მთავრი
მინეილ ნიკოლოზისგან. აი ეს დე
პეშა:

„დიდი მთავრინა და მე გულითა
შეგვაწეს დიდად ბატივცემულის თა
გადის პრივალ ლობელიანის გადაცეს
ლებაძ. განსკენებული იყო ჭიშმარი
ტი მეგზაბარი ჩვენი; საუკუნოდ იყო
სკენება მისი. კოხოვთ გადასცეთ გვე
ლა ნათესავთა მიცვალებულისა კი გუ
ლათადი ჩვენი მწესარება.

ზოგადენ ხოლმე, მაგრამ ძალიან
ეფურებოდენ ხ. ლხს, თუ მათ მიიღებ
დენ და ზაემორჩილებოდენ. იმას
უფრო შეარყია ხალხი, რომ ჩეენ
გამოჩენილი აზნაურები და თავადები
ჯარს წინ დაუძლოდა და ისინი ას-
წავლიდენ ყოლიფერს გზას და სიმაგ-
რეს. ამისთანა კაცი ბეჭრი მოჰკულეს
მაგრამ მაინც ბეჭრი იყო. დიდ საჩუ-
ქარს აძლევდენ ამისთანა კაცებს. ახ-
ლან დელ დროში თავი რომ გადა-
ტანოს კაცმა, აფიცრის აპელაციებსაც
ვერ იშოგის, და მაშინ თუ ვინმე მი-
ეციდოდა მათთან და ასწავლიდა რა-
მეს სიმაგრეს, თუ სად იკრიბებოდა
ხალხი და საღებამ უნდა დაცემოდენ
თავს, იმისანა უშველებელი აპელა-
ცები ეძლეოდა.

აქედამ წავიდენ ბევრი მეფეს სან
სხალციხეს. მეფეს სოხოვეს წამოს ელ-
და თათრის ჯარიც რომ წამო ეყვან ა
ძოსა ხმარებლად. მეფემ აასრულა ეს
და კიდოვაც წამო ედა, საღნა ამის
ჯარი გაჩდებოდა მერეთში. მერეთ-
ში სახუცის მიმდგურმა კაცებმა და-

მეორე დეპტშა მივიღეთ ჩვენ გა-
ზეთში დასაბეჭდად. აი ეს დეპტშა:
„ულრმესის მწუხარებით აღვაესო
ჩვენის ძეირფასის პოეტის ორბელია-
ნის გადაცვალებამ. ზოხოეთ გადა-
ცეთ საყვარელის პოეტის ნათესავთ
განტჩომელი ჩვენი მწუხარება. ქუთა-
ისის გამნაზიის ქართველი-მოსწავლენა“.

ლი 1880 წლისა. მს გამოცემა ისყა-
დება ქალაქის წიგნების მაღანეტში კერძეს
შაურად. **ტერეზა მარია ბერძენიშვილი**

* * *

შაბათს, 19 მარტს, ტელილისიდამ
გასულ რუსეთის ფოსტას, სულ სამ-
ოთხ ეერსზედ მალაქიამ, თავს-დას-
მიან ავზაკები. ვოსტას ხლებია ჩატარი-
შიო შეილი; ამას ჩოხის კალთები და-

ნამდებოდა გასუერი იულია და-
ნიშნულია ჯერ დროებით, შეპათს-
თვის. როგორც ამბობენ, მისი სურ-
ვილი იყო დაემარხათ ის ან პუმასში,
ან ძალების წმაღლის ზორგის ეკლე-
სიაში, საცა დასაფლავებული არიან
ხერეტილი აქესო ტყვიითა. აეზაკებ-
მა ორივეს მხრით დაუშინესო თოფე-
ბი. მოუკლავთ ერთი ცხენი. აქედა
ჩაფარსა და ფოსტალიონსაც უსერიათ
თოფები და აეზაკები მიმალულია.

პოეტის დედ-მამა და მმები. ნათესა-
ვებმა, არჩიეს შაშვერთში დამარხევა.
რაღაც ეს ყკლესია ამ დროე-
ბით დაზული არის და სიონის სო-
ბოროში იატაქს და კედლებს აკეთე-
ბენ. განსვენებულის სახსოვანი წილ-
ა იქნება პორპუსის შეკლესიაში. ამ
წირებისთვის ტფილისის სამღვდელოე-
ბას გარდა მოწვეული არის იმერეთის
ეპისკოპოსი გაბრიელი.

სამხედრო წესდების ძალით გენე-
რალ-ინფანტრიის თავ. ბრიგადუ-
ლიმიტრის-ძის, დამარხვაზე დაინიშნე-
ბა ორი ბატალიონი ექვისის ზარბაზნით
ღენერალ-ლეიტენანტის თაოსნობით.
ბალდახნის გასაყოლად დიინიშნება
ოთხი შტაბ-აუციცერი, შტანგებთან —
ოთხი ობერ—აჭიცერი.

မြန်မာတော်လွှာများကို ပြန်လည်ဖော်လုပ်ရန် အမြတ်ဆင့် အကြောင်းအရာ ဖြစ်ပါသည်။

„ აქამიმდე ზრიგოლ მუნიციპალიტეტის „ გთხოვს ამ წერილს აღვილი მისცემ „დარღვებაში“.

„ მაზრის „ შრომის“ მე-11 №-ში
სხვა-და-სხვა აღილობრივ ცნობათა
შორის მოყვანილია შემდეგი ახირე-
ბული ამბეჭდი: ჩერენ შემისავან 1873 წ. უ
გამოცემა გასაყიდ დ აღარ იშოვება.
დღეს იპოვება მეორე გამოცემა პ. ზ.
ჭიჭინ ძე რომელიც არის დაბრიდი-

ყარეს ხმა, რომ სოლომან მეფეს
თათრის საჩშმუნოება მიუღიაო, წინ-
დაუცვეთიან და ახლა იმერეთში მო-
დის, თათრის საჩშმუნოება უნდა მია-
დებინოს ყველასაო. მაგრამ ეს არა-
ენ დაიჯერა, იმერეთის მეფე ამას
არ იზამსო. ვამოიყანა ჯარი სხალ-
ციხიდამ და წამოვიდ, იმერეთისკენ.
აქ დაჭვდა აუარებელი ჯარი რუსების
და შეიქნა ერთი უშველებელი ომი
და ქლეტა, აუარებელი ხალხი გაწყდა
აქთ მხარეზედაც, რუსებისკენ და
თათრებისკენაც. იმერლებს არავის გა-
მოუღია ხელი, ვინც ფერეთლების
ერთგული არ იყო მათ მეტს. იმო-
დენ გაწყდა ხალხი, რომ დამმარხავი
არავინ იყო. მეფე სოლომონი ისევე
ახალციხეშივე წიფილა. შეელა სოლ-

ამ დროს რომ ამისთანა უშველე-
ბელი არეულება არის, ჩევნ და საუ-
ბედუროდ გაჩდა ეამი. ისე დაითხა-
ხალხი რომ სულ მთაში დაიხიჩნენ.
სადაც ერთი კაცი გახდებოდა ავალ,
ცოცხლებიც მათთან სწერებოდენ. ვა-
ლა დაეძებდა ჩხუბს, ან მეფეს, ან მა-
მულს. ისე ვაწყდა ხალხი, რომ სო-
ფელში კაცს ვეღარ ნახავდი.

ზაუკეთდა საქმე ხალხს: ამისთანა
გაჭირებულ დროებაში მოვიდა ერთი
ვილაც დიდი ჩინოვნიკი, სიმონოვიჩის
ეძახოდენ. იმან მოიტანა უშველებე-
ლი ყუთები თეთრი ფულით საესე
და ურიგებდა გაჭირებულ ხალხს.
მაშინ ბეერმა თქვა, რომ რუსებისთა-
ნა მოწყალე არავინ ყოფილაო. ჩევნ
ვთქვით, თუ ასე გვიჩიდა ის თოოო.

ლებში იყო ხოლმე რუსების და ჩვენი ჩვენი ჩვენი. მაგრა მსულ ასე კიარ ურიგებიათ ფულდები ყოველთვის. ჩვენი მეუკე მერე ტრაპიზონში მოკვდა. მაშინ ყველას წაუხდა და თოფი ნაკლებად გვქანდა. სადაც აღმართი იქნებოდა, იქ ქვემს დაუგორებდით და იმითაც ბერი წყდებოდა...

